

Jan MAREŠ

Magdeburské právo ve městech severozápadních Čech v předhusitské době

Disertační práce

Studijní program Historické vědy, Studijní obor České dějiny

Praha 2008, 185 str. rkp.

Posudek vedoucího práce

Na úvod musím přiznat, že jsem dlouho váhal se zadáním tématu magdeburského městského práva. Na jedné straně je to problematika velice lákavá a přes jisté náběhy, zejména starší české i německé literatury, zdaleka ještě v komplexu nezpracovaná, na druhé straně mimořádně náročná. Případný uchazeč se totiž musí vyrovnávat nejen s excelentní znalostí určujícího pramenného materiálu od 13. prakticky do 16. (ale i později) století, ale musí v řadě konkrétně detailně proniknout i do základů městského soudnictví a městské správy. Samozřejmě jak českého (resp. na území českých zemí), tak „cizího“ soudnictví, zejména z těch oblastí, odkud se tyto právní normy šířily.

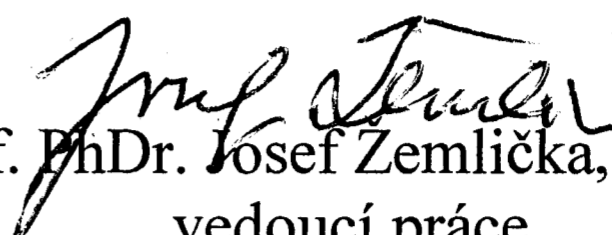
Tématu se nakonec ujal Jan Mareš, který měl již s městskými dějinami zkušenosti a také jeho jazykové vybavení bylo příslibem celkového zdatu. Předložil disertační práci, která po mém soudu znamená průlom ve zkoumání nejen vlastního magdeburského práva, ale vůbec městských práv předhusitského období jako takových. Již úvodní kapitoly, věnované genezi a vývoji pohledů na magdeburské právo jak v německé, tak české historiografii, nabízejí představu, v jak širokém spektru Jan Mareš své studium pojal. Další partie se koncentrují na některé vybrané problémy (Magdeburské právo a počátky Litoměřic, Zákaz apelací z roku 1387...., Ženská výbava....), vždy s řadou detailních vstupů a pečlivých mikroanalýz, které vyzrazují autorův svědomitý přístup a především jasnou orientaci ve spleti otázek a odpovědí. V záběru správně podtrhl, že magdeburské právo nelze zkoumat bez širší komparace s dalšími oblastmi, v nichž se dotčené právo tvořilo a do nichž posléze „vstoupilo“, přičemž naznačil i jeho stupňovité formování. Konstatuje, že k charakteristickým rysům magdeburského práva náleželo právo dědické, což již samo o sobě otevírá další vějíř otázek, a nejenom pro městské předhusitské prostředí. Pozornosti neunikla ani údajné opatření z roku 1387, zejména pokud jde o zákaz odvolávat se za hranice, přičemž Jan Mareš dává tomuto aktu mnohem reálnější náplň (nešlo o zrušení, ale zajištění královské autority a jeho úřadů). Mohlo by se dále pokračovat (magdeburské právo a majetkové zabezpečení žen, aj.), zůstaňme však alespoň u závěru. Ten je obsáhlý, nicméně s ohledem na složitost problematiky soudržný, věcný a hlavně přehledný.

Sám autor si je dobře vědom, že se mohl věnovat jen výseku z celkově obsáhlé „magdeburské“ problematiky, která je navíc jen součástí řádově vyšších tematických okruhů. Co je však podstatné, tak naše bádání, do jisté míry v dané oblasti více méně přešlapující, posunul o značný krok dál.

Práce je vybavena potřebnými náležitostmi (přehled pramenů, literatury) a ve formě přílohy ji obohacuje Překlad magdeburského právního sdělení pro Vratislav z roku 1261. Mareš přesvědčivě prokázal schopnost tvůrčí vědecké práce, předložil disertaci fundovanou, vyvráslou a natolik přínosnou, že by se mělo uvažovat o jejím obecnějším zpřístupnění. Rád a

odpovědně proto doporučuji disertační práce Jan Mareše *Magdeburské právo ve městech severozápadních Čech v předhusitské době* k úspěšné obhajobě a k udělení titulu PhD.

Praha, 26. května 2008

prof. PhDr. Josef Zemlička, DrSc.
vedoucí práce